

(יח) וַיֵּרָא אֵלָיו יי בְּאֵלֹנֵי מִמְרָא וְגו'. הָתָם בְּאַבְרָהָם, אֶתְחַזֵּי לִיה אֲדֹנָי, בְּאֶלְפֵי דָלֶת, בְּגִין דְּבַחֵהוּא זְמָנָא קַבִּיל בְּרִית, וּמָה דְהוּה אֶתְכַפֵּי עַד כְּעַן מִנִּיחָא, אֶתְחַזֵּי לִיה רַבּוֹן וְשָׁלִיט, וְהָכִי אֶתְחַזֵּי, דְהָא כְּדִין בַּחֵהוּא דְרָגָא אֶתְקַשֵּׁר, וְלֹא יִתִיר. וּבְגִין כֵּךְ, בְּשָׂמָא דְאֲדוֹן רַבּוֹן עָלֵיהָ.

אָבֶל מֹשֶׁה דְלֹא הָוּה בֵּיה פְּרוּדָא, דְכִתְיב (שמות ג) מֹשֶׁה מֹשֶׁה דְלֹא פִסְקָא טַעְמָא. כְּמָה דְכִתְיב (בראשית כב) אַבְרָהָם אַבְרָהָם, דְפִסְקָא טַעְמָא. בְּגִין דְהַשְׁתָּא שְׁלִים, מָה דְלֹא הָוּה מִקְדָּמַת דְנָא. פְּרִישׁוּ אִית בֵּין אַבְרָהָם דְהַשְׁתָּא, לְאַבְרָהָם דְקִדְמִיתָא. אָבֶל מֹשֶׁה, מִיַּד דְאֶתְיָלִיד, אֶסְפַּקְלָרְיָאָה דְנִתְרָא הָוּת עֲמִיחָ, דְכִתְיב (שמות ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא. וּכְתִיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם כִּי טוֹב. מֹשֶׁה מִיַּד אֶתְקַשֵּׁר בְּדְרָגָא דִּילֵיהָ וּבְגִין כֵּךְ מֹשֶׁה מֹשֶׁה, וְלֹא אֶפְסִיק טַעְמָא.

לשון הקודש

אָבֶל מֹשֶׁה שְׁלֹא הָוּה בּו פְּרוּד, שְׁכָתוּב (שמות א) מֹשֶׁה מֹשֶׁה, שְׂאִין טַעַם מִפְּסִיק, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית כב) אַבְרָהָם אַבְרָהָם, שְׂמִפְּסִיק טַעַם, בְּגִלְל שְׂכַעַת שְׁלָם מָה שְׁלֹא הָוּה לְפָנֵי כּוּן. יֵשׁ הַפֶּרֶשׁ בֵּין אַבְרָהָם הַנּוֹכַחֵי לְבִין אַבְרָהָם שְׂכַתְחֵלָה. אָבֶל מֹשֶׁה, מִיַּד שְׁנוּלָד, אֶסְפַּקְלָרְיָאָה הַמְאִירָה הֵיטָה עֲמוּ, שְׁכָתוּב (שמות

אָלָא (בראשית יח) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֵי מִמְרָא וְגו'. שָׁם בְּאַבְרָהָם נִרְאָה לוֹ אֲדֹנָי בְּאֶלְפֵי דָלֶת, בְּגִלְל שְׂכַאֲוֹתוֹ זְמַן קַבִּיל בְּרִית. וּמָה שְׂעַד עֲכָשׁוּ הַתְּכַסָּה מִמֶּנּוּ, נִרְאָה לוֹ רַבּוֹן וְשָׁלִיט, וְכֵךְ נִרְאָה, שְׁהָרֵי אִזְ הַתְּקַשֵּׁר בְּאוֹתָהּ דְרָגָה וְלֹא יוֹתֵר. וּמִשּׁוֹם זֶה בְּשֵׁם שֶׁל אֲדוֹן רַבּוֹן עָלָיו.

וְעַל דָּא לְגַבֵּי דְמִשָּׁה, אֲזַעִיר גְּרָמִיּה, דְּכָתִיב מִלֶּאֱדָ
 יי. יַעֲקֹב קָרָא לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְהוּה סָלִיק
 מֵעֲלָמָא, מִלֶּאֱדָ. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּבַהֲהִיא שַׁעֲתָא
 הוּה יָרִית לָהּ, לְשַׁלְמָא. מִשָּׁה בְּחַיָּו. יַעֲקֹב, לְבַתָּר
 דְּסָלִיק מֵעֲלָמָא. מִשָּׁה בְּגוּפָא. יַעֲקֹב בְּרוּחָא. זַפָּא
 חוֹלְקָא דְמִשָּׁה.

הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, הֲלֹא אֶתְקָרִיב לְעֲלָמִין לְגַבֵּי
 סְטָרָא דְרַע, וְלֹא יָכִיל רַע לְשַׁלְמָא בֵּיה.
 יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים, בְּדִין יַעֲקֹב הוּה מְתַקֵּן לְבֵיתִיה,
 כְּבַר נָשׁ דְּאָזִיל לְבֵיתָא חֲדָתָא, וּמְתַקֵּן לָהּ בְּתַקּוּנָיו,
 וּמְקַשֵּׁט לָהּ בְּקִשּׁוּטָיו. יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים, אֵינּוֹן
 דְּאִשְׁתְּמוּדְעוּן, אֵינּוֹן דְּאִתְּפַקְדוּן עַל עֲלָמָא, לְאִתְּמַשְׁכָּא
 מִנֵּיהּוּ בְּרַכָּאוֹ, תִּרְיִן כְּרוּבִין אֵינּוֹן. וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי,
 הַשְׁתָּא אֶתְקִין בֵּיתִיה, וְאִיהוּ אֶסְתַּלַּק בְּדַרְגִּיּה, בְּגִין

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

יעקב ברוח. אשרי חלקו של משה.
 הגואל אתי מכל רע, שלא התקרב לעולמים
 לצד הרע, ולא יכל הרע לשלט בו. יברך את
 הנערים, או יעקב היה מתקן את ביתו באדם
 שהולך לבית חדש ומתקנו בתקוניו ומקשטו
 בקשטיו. יברך את הנערים - אותם
 הנודעים, אותם שנפקדו על העולם למשך
 מהם ברכות, הם שני הכרובים. ויקרא בהם
 שמי, פעת התקין ביתו, והוא התעלה

א) ותרא אתו כי טוב הוא. וכתוב (בראשית א)
 וירא אלהים את האור כי טוב. מיד נקשר
 משה בדרגתו, ומשום זה משה משה, ולא
 מפסיק הטעם.

ולכן לגבי משה הקטין עצמו, שכתוב מלאך
 ה'. יעקב קרא לו בשעה שהיה מסתלק מן
 העולם. מלאך, מה הטעם? משום שבאותה
 שעה היה יורש אותה לשלט. משה בחייו.
 יעקב לאחר שהסתלק מהעולם. משה בגופו.

דְּחַבְרָא בְּיַעֲקֹב הָיִי. גּוּפָא, אֶתְדַבֵּק בְּאַתָּר דְּאַצְטְרִיךְ,
וּתְרִין דְּרוּעִין בַּחֲדִיּהּ.

לְבַתָּר דְּאַיְנוּן נְעָרִים מִתְבָּרְכֵן כְּדָקָא יָאוּת, כְּדִין
וַיְדַגּוּ לָרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ. אֲרַחָא דְנוּגִין
לְאַסְנָאָה גּוּ מִיּוּן, וְאִי נִפְקֵן מִגּוּ מִיָּא לְיִבְשָׁתָא, מִיָּד
מִתִּין. אֲלִין לָאוּ הָכִי, אֶלָּא אֵינּוּן מִן יִמָּא רַבָּא,
וּסְגִיאוּ דְלַהוֹן לְאַפְשָׁא וְלֹא־סְגִי בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אִיהוּ.
מַה דְּלִית הָכִי לְכָל נוּגִין דְּעֵלְמָא.

מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיְבָרֶךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר, וְלֹא
אֲשַׁכְּחַן לִיָּה הָכָא בְּרַכָּאן, דְּהָא לְבַתָּר כְּרִיךְ
לִיָּה, דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית מֵט) בֵּן פְּוֶרֶת יוֹסֵף. אֶלָּא, כִּיּוֹן
דְּכְרִיךְ לְאַלִין נְעָרִים, לְיוֹסֵף כְּרִיךְ. דְּהָא לָא יִכְלִי
לְאַתְבָּרְכָא, אֶלָּא מִגּוּ יוֹסֵף, וּמִגּוּ דְּאִיהוּ בְּטְמִירוּ, וְלֹא
אֶתְחַזִּי לְאַתְגַּלְאָה, כְּתִיב בְּטְמִירוּ, וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי
וְשֵׁם אֲבוֹתָי, (לְכַסָּא עֲלֵיהּ) מִן הָאֲבוֹת מִתְבָּרְכֵן, וְלֹא

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

בְּכָל הַדְּגִים שֶׁפְּעוּלָם.

מַה כְּתוּב לְמַעֲלָה? וַיְבָרֶךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר.
וְלֹא מַצְאֵנוּ לוֹ כָּאֵן בְּרֻכּוֹת, שְׁהָרִי אַחַר כֶּךָ
בְּרֻכּוֹ, שְׁכַתוּב (שֵׁם מֵט) בֵּן פְּוֶרֶת יוֹסֵף. אֶלָּא,
כִּיּוֹן שְׁבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים הַלְלוּ, בְּרַךְ אֶת יוֹסֵף.
שְׁהָרִי לֹא יִכְלוּ לְהַתְבָּרֵךְ אֶלָּא מִתּוֹךְ יוֹסֵף,
וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא נִסְתָּר וְלֹא נִרְאָה בְּגִלּוּי, כְּתוּב
בְּנִסְתָּר – וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתָי. (לְכַסּוֹת

בְּדַרְגָּתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁחַבּוּר הָיָה בְּיַעֲקֹב. הַגּוּף
נִדְבֵק בְּמָקוֹם שֶׁהַצְטְרָךְ, וְשִׁתֵּי זְרוּעוֹת אֹתוֹ.
לְאַחַר שְׂאוֹתָם נְעָרִים מִתְבָּרְכִים כְּרִאוּי, אִזּוּ
וַיְדַגּוּ לָרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ. דְּרַךְ הַדְּגִים
לְהַתְרַבּוֹת כְּתוּךְ הַמַּיִם, וְאִם יוֹצְאִים מִתּוֹךְ
הַמַּיִם לְיִבְשָׁה, מִיָּד מֵתִים. אֲלוּ לֹא כֶּךָ, אֶלָּא
הֵם מֵהֵימָּה הַגְּדוּל, וּנְגַדְלָתָם לְהַתְרַבּוֹת
וְלְהַתְגַּדֵּל בְּקֶרֶב הָאָרֶץ הַיָּא, מַה שְׂאִין כֶּךָ

מֵאַתֶּר אַתָּרָא. בְּקֶרֶב הָאָרֶץ, דָּא הוּא כְּסוּיָא לְחַפְּאָה
מַה דְּאַצְטְרִיךְ.

אַתּוּ וְנִשְׁקוּהוּ כְּמַלְקָדְמִין, אָמְרוּ, הָבוּ וְנִבְרִיךְ. אָמַר
אֵיהוּ, אַנָּא אֲבִרְךָ, דְּכָל מַה דְּשִׁמְעִתּוֹן עַד
הָכָא מִנְּאֵי הָהָא, וְאַקְיִים בִּי (משלי כב) טוֹב עֵינַן הוּא
יְבוֹרְךָ, קָרִי בִּיהַּ יְבִרְךָ. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּנָתַן
מַלְחָמוֹ לְדָל. מַלְחָמָא וּמִיכְלָא דְּאוּרֵייתָא דִּילִי
אַבְלָתוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה. בְּרָא רְחִימָא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, הָא תְּנִינָן בְּעַל הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוֹרַח מְבָרְךָ.
אָמַר לִיהַּ, לֹא אַנָּא בְּעַל הַבַּיִת, וְלֹא אֶתּוֹן אוֹרְחִין.
אַבְל קָרָא אֲשַׁבְּחָנָא, וְאַקְיִים לִיהַּ. דְּהָא אַנָּא טוֹב
עֵינַן וְדָאֵי, בְּלֹא שְׁאִילוֹ דְּלִכּוֹן אַמִּינָא עַד הַשְּׁתָּא,
וְלַחְמָא וּמִיכְלָא דִּילִי אַבְלָתוֹן.

נִטְלָא פִּסָּא דְּבִרְכָתָא וּבְרִיךְ, וִידוּי לָא יְכִלִי לְמַסְבֵּל
פִּסָּא, וְהוּוּ מְרַתְתִּי. כִּד מָטָא לְעַל הָאָרֶץ וְעַל

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

יהודה, בן אהוב של הקדוש ברוך הוא, הרי
שנינו בעל הבית בוצע ואורח מברך. אמר
לו, איני בעל הבית ואינכם אורחים. אבל
מצאתי פסוק ואקנימו, שהרי אני בודאי טוב
עין, בלי שאלותיכם אמרתי עד עתה, ולחם
ואכל שלי אבלתם.

לקח כוס ברכה וברך, וידויו לא יכלו לסבל
את הכוס ורעדו. כשהגיע לעל הארץ ועל

עליו) מן האבות מתברכים, ולא ממקום אחר.
בקרב הארץ, והו כסוי לכסות מה שצריך.
כֹּאֵז וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ כְּמַקְדָּם. אָמְרוּ, הִבֵּה
וְנִבְרִךְ. אָמַר הוּא, אֲנִי אֲבִרְךָ, שְׂכַל מַה
שִׁשְׁמַעְתֶּם עַד כְּאֵן מִנְּאֵי הָהָא, וְאַקְיִים בִּי (משלי
כב) טוֹב עֵינַן הוּא יְבִרְךָ. קוֹרְאִים כּוּ יְבִרְךָ. מַה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁנָּתַן מַלְחָמוֹ לְדָל. מַלְחָמָא
וְאַבְל שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁלִי אַבְלָתָם. אָמַר רַבִּי

הַמְזוֹן, אָמַר, (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אִשָּׁא וּבָשָׂם יִי אֶקְרָא. קִיּוּמָא בַּסָּא עַל תְּקוּנִיהּ, וְאִתְיָשֵׁב בִּימִינֵיהּ, וּבְרִיד. לְסוּף אָמַר, יֵהֵא רַעְוָא דְלַחַד מֵאֲלִין, יִתְמַשְׁכוּן לִיהּ חֲיִין, מוּגוּ (נ"א מִלְכָּא) אֵילָנָא דְחֲיִי, דְכָל חֲיִין בִּיהּ תְּלִיין. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא יַעֲרֵב לִיהּ, וְיִשְׁפַח עָרֵב לְתַתָּא, דִּי־סִתְפֵּם בְּעַרְבוּתֵיהּ, בְּתֵדִי מִלְכָּא קִדִּישָׁא.

כִּיּוֹן דְּבְרִיד, אִסְתִּים עֵינױ רַגְעָא חָדָא, לְבַתַּר פְּתַח לִין, אָמַר חֲבַרְיָא, שְׁלוֹם לְכוּן מִרְבוּן טַב, דְּכָל עֲלָמָא דִּילִיהּ הוּא. תְּוֹהוּ, וּבְכוּ, וּבְרִיכוּ לִיהּ. פְּתוּ הַתּוּא לִילְיָא. בְּצַפְרָא (דף קפ"ח ע"א) אֶקְדִּימוּ וְאִזְלוּ. כִּד מָטוּ לְגַבֵּי רַבֵּי שְׁמַעוֹן, סָחוּ לִיהּ עוּבְדָּא. תָּוַה רַבֵּי שְׁמַעוֹן, אָמַר בַּר טַנְרָא תְּקִיפָא אִיהוּ, וְיֵאוֹת הוּא לְכַד, וְיִתִּיר מִמָּה דְלֵא חָשִׁיב בַּר נֶשׁ, פְּרִיָה דְרַב הַמְּנִינָא סָבָא הוּא, אֲזִדְעָזַע רַבֵּי אֶלְעָזָר, אָמַר, עָלִי לְמִיתָד לְמִתְוִי לְתַהוּא בּוֹצִינָא דְדָלִיק. אָמַר רַבֵּי

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

כִּד פְּתַח אוֹתָם. אָמַר, חֲבַרִים, שְׁלוֹם לְכֵם מִרְבוּן הַטּוֹב שְׁכָל הָעוֹלָם שְׁלוֹ הוּא. תְּמַהוּ וּבְכוּ, וּבְרִכוּהוּ. לָנוּ אוֹתוֹ לְלֵלָה. בְּבִקְרַ הַשְּׂכִימוּ וְהִלְכוּ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן סָפְרוּ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲשָׂה. תְּמַה רַבֵּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, בֶּן סָלַע תְּקִיף הוּא וְרֵאוּי הוּא לְכַד, וְיִוְתַר מִמָּה שְׁלֵא חָשׁוּב בֶּן אָדָם, בְּנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנִינָא סָבָא הוּא. הַזְדַּעְזַע רַבֵּי אֶלְעָזָר

הַמְזוֹן, אָמַר, (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אִשָּׁא וּבָשָׂם ה' אֶקְרָא. עַמֵּד הַכּוֹס עַל תְּקוּנױ, וְהִתְיָשֵׁב בִּימִינוּ וּבְרִיד. בְּסוּף אָמַר: יְהִי רַעְוִין שְׁלֵאֲחַד מֵאֲלֵה יִשְׁכּוּ לוֹ חֲיִים מִתּוֹד (הַמְלָךְ) עֵץ הַחַיִּים, שְׁכָל חֲחִיִּים תְּלִוּיִים בּוֹ. וְהַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲרֵב לוֹ, וְיִמְצָא עָרֵב לְמַטָּה שִׁיִּסְכִּים בְּעַרְבוּתוֹ אֶצֶל הַמְּלָךְ הַקּוּדֶשׁ.

כִּיּוֹן שְׁבַרְדָּ, סָתַם עֵינױ רַגַע אַחַד, וְאַחַר

שָׁמְעוֹן, דָּא לָא סָלִיק בְּשֵׁמָא בְּעֵלְמָא, דְּהָא מְלָה
 עֲלָאָה אֵית בֵּיהּ. וְרָזָא אֵיהּ, דְּהָא נְהִירוּ מְשִׁיחוּ
 (מְשִׁיכוּ) דְּאֲבוּי מְנַהֲרָא עֲלֵיהּ, וְרָזָא דָּא לָא מִתְּפַשְׁטָא
 בֵּין חֲבֵרֵיָא.

יֹזְמָא חֲדָא, הוּוּ חֲבֵרֵיָא יִתְבִּין וּמִתְנַגְחִין אֵלִין
 בְּאֵלִין, וְהוּוּ תַמָּן רַבִּי אֶלְעָזָר, וְרַבִּי אַבָּא,
 וְרַבִּי חִיָּיא, וְרַבִּי יוֹסִי, וְשָׂאֵר חֲבֵרֵיָא. אָמְרוּ הָא כְּתִיב
 (דְּבָרִים ב) אֵל תֵּצֵר אֶת מוֹאֵב וְאֵל תִּתְנֶרַב בָּם מִלְחָמָה
 וְגו'. בְּגִין רוּת וְנַעֲמָה, דְּהוּוּ זְמִינִין לְנַפְקָא מִנֵּיהּ.
 צְפוּרָה אֶתְת מוֹשֶׁה דְּהוּוּ מִמְדִּין, וְיִתְרוּ וּבְנֵי דְנַפְקוּ
 מִמְדִּין, דְּהוּוּ פְּלִחוּ זְכָאֵי קְשׁוּט עַל אַחַת פְּמָה וּבְמָה.
 וְתוּ מוֹשֶׁה דְּרַבִּיאֵי לִיה בְּמִדִּין, וְאָמַר לִיה קְדָשָׁא
 בְּרִידָה הוּוּ, (בְּמִדְבָר לֵא) נִקּוּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת
 הַמִּדְיָנִים אֵי הָכִי מִשׁוּא פְּנִים אֵית בְּמִלְחָה, דִּיתִיר
 אֶתְחַזּוּ בְּנֵי מִדִּין לְשׁוּבָא מִן מוֹאֵב.

לשון הקודש

וְאָמַר, עָלֵי לְלֶכֶת לְרֵאוֹת אוֹתוֹ נֵר דּוּלְקָ.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם בְּעוֹלָם,
 שְׁהָרִי דְבָר עֲלִיּוֹן יֵשׁ בּוֹ. וְסוּד הוּוּ, שְׁהָרִי
 אוֹר הַשָּׁמַן (הַתְּמַשְׁבָּה) שֶׁל אָבוּי מֵאִיר עֲלִיו,
 וְסוּד זֶה לֹא מִתְּפַשְׁט בֵּין הַחֲבֵרִים.
 יוֹסִי אַחַד הָיוּ הַחֲבֵרִים יוֹשְׁבִים וּמִתְנַגְחִים
 אֱלֹה בְּאֵלָה, וְהָיוּ שָׁם רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא
 וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי וְשָׂאֵר הַחֲבֵרִים. אָמְרוּ,

הָרִי כְּתוּב (דְּבָרִים ב) אֵל תֵּצֵר אֶת מוֹאֵב וְאֵל
 תִּתְנֶרַב בָּם מִלְחָמָה וְגו'. בְּגִלְל רוּת וְנַעֲמָה
 שְׁהָיוּ עֲתִידִים לְצֵאת מֵהֶם. צְפוּרָה אֶת
 מוֹשֶׁה שְׁהִיְתָה מִמְדִּין, וְיִתְרוּ וּבְנֵי שִׁצְאוּ
 מִמְדִּין, שְׁהָיוּ כְּלָם צְדִיקֵי אָמַת, עַל אַחַת
 פְּמָה וּבְמָה. וְעוֹד מוֹשֶׁה שֶׁגִּדְלוּהוּ בְּמִדִּין,
 וְאָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ, (בְּמִדְבָר לֵא) נִקּוּם
 נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים. אִם כִּד,

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא דָמִי מָאן דְּזַמִּין לְמַלְקָט
 תְּאֵינִי, לְמָאן דְּכִבֵּר לְקִיט לֹזֵן. אָמַר לִיה רַבִּי
 אֶלְעָזָר, אַף עַל גַּב דְּכִבֵּר לְקִיט לֹזֵן, שְׂבַחָא אִיהוּ.
 אָמַר לִיה, מָאן דְּלֹא לְקָט תְּאֵינִי, נָטִיר תְּאֵנָה תְּדִיר,
 דְּלֹא יְהִי בָּהּ פְּגָם, בְּגִין תְּאֵינִי דְּזַמִּינַת לְאִיִּתְאַה. פִּינּוּן
 דְּלְקִיט תְּאֵינִי, שְׂבִיב לָהּ לְתֵאֵנָה, וְתוּ לֹא נָטִיר לָהּ.
 כִּךְ מוֹאֵב, דְּזַמִּינָא לְאִיִּתְאַה אֵינוּן תְּאֵינִי, נָטִיר לִיה
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתִּיב אֵל תֵּצֵר אֶת מוֹאֵב.
 מְדִין דְּקָא יְהִיבַת תְּאֵינִי, וְאַלְקִיטוּ לֹזֵן, כְּתִיב (במדבר כה)
 צָרוּר אֶת הַמְּדִינִים. דְּהָא מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, תְּאֵנָה דָּא
 לֹא זַמִּינַת לְאִיִּתְאַה פִּירִין, וּבְגִין כִּךְ אֶתְחַזְּיַת
 לִיקִידַת אִשָּׁא. פְּתַח וְאָמַר, (במדבר כב) וַיֹּאמֶר מוֹאֵב אֵל
 זְקִנֵי מְדִין וְגו', מוֹאֵב אֵינוּן שְׂאֵרֵי, וּבְגִין אֵינוּן תְּאֵינִי,
 דְּזַמִּין מוֹאֵב לְאַפְקָא לְעֵלְמָא, אֲשֶׁתִּיבּוּ מֵעוֹנְשָׁא.

לשון הקודש

כִּךְ מוֹאֵב, שְׁעִתִּידָה לְהִבִּיא אוֹתָן תְּאֵנִים,
 שְׂמַר אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא, שְׂכַתוֹב אֵל
 תֵּצֵר אֶת מוֹאֵב. מְדִין שְׁנַתָּן כִּכְר תְּאֵנִים
 וְלְקִטוּ אוֹתָן, כְּתוּב (במדבר כה) צָרוּר אֶת
 הַמְּדִינִים. שְׂהֵרֵי מִכָּאן וְלַהֲלָאָה תְּאֵנָה זוֹ לֹא
 עִתִּידָה לְהִבִּיא פְּרוֹת, וּמִשּׁוֹם זֶה רְאוּיָה
 לְשַׂרְפֵת אִשׁ. פְּתַח וְאָמַר, וַיֹּאמֶר מוֹאֵב אֵל
 זְקִנֵי מְדִין וְגו'. מוֹאֵב הֵם מְתָרִים, וּמִשּׁוֹם
 אוֹתָן תְּאֵנִים שְׁעִתִּיד מוֹאֵב לְהוֹצִיא לְעוֹלָם
 נִצְלוּ מֵעֲנָשׁ.

מִשּׁוֹא פְּגָמִים יֵשׁ בַּדְּבָר, שְׂיוֹתֵר רְאוּיִם בְּנֵי
 מְדִין לְהִנְצֵל מִמוֹאֵב.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא דוּמָה מִי שְׁעִתִּיד לְלָקֵט
 תְּאֵנִים לְמִי שְׂכַבֵּר לְקָט אוֹתָן. אָמַר לוֹ רַבִּי
 אֶלְעָזָר, אַף עַל גַּב שְׂכַבֵּר לְקָט לְהֵם, שְׂבַח
 הוּא. אָמַר לוֹ, מִי שְׂלֹא לְקָט תְּאֵנִים, שׁוֹמֵר
 אֶת הַתְּאֵנָה תְּמִיד שְׂלֹא יְהִיָּה בָּהּ פְּגָם
 בְּשִׁבִיל הַתְּאֵנִים שְׁעִתִּידָה לְהִבִּיא. פִּינּוּן
 שְׂלָקֵט תְּאֵנִים, עוֹזֵב אֶת הַתְּאֵנָה, וְיוֹתֵר לֹא
 שׁוֹמֵר אוֹתָהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר בָּעָא לְמִיחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי. וַהּוּוּ אֲזִילִי רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי
 (ד"א לא גרסינן וְרַבִּי חִיָּא) בְּהַדְרִיה, אֲזִלוּ בְּאַרְחָא, וַהּוּוּ אֲמַרִי
 מְלִי דְאֹרְיִיתָא כָּל הַהוּא אֲרַחָא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מָאֵי דְכִתְיִב, וַיֹּאמֶר יְיָ אֵלַי אֵל
 תֵּצֵר אֶת מוֹאֵב וְאֵל תִּתְנֶנּוּ בָּם מִלְחָמָה וְגו' ,
 וְכִתְיִב (דברים ב) וְקִרְבַּת מוֹל בְּנֵי עַמּוֹן וְגו' , מִלָּה דָּא
 כְּמִלָּה דָּא, מַה הֶפְרֵשׁ בֵּין דָּא לְדָא, אֶלְא אֶתְחִזִּי
 דְשִׁקוּלֵי הוּוּ. וַתִּנְיָנָן, כִּד הוּוּ מְקַרְבֵי לְגַבֵּי בְנֵי מוֹאֵב,
 הוּוּ יִשְׂרָאֵל אֶתְחִזִּי לְגַבֵּי הוּוּ בְּכָל מָאֵי קִרְבָּא, (וְלֹא כ"א
 ל"ג) כִּדְבָעוּ אֶתְגִּרִּין בְּהוּ. וְלְגַבֵּי בְנֵי עַמּוֹן, הוּוּ יִשְׂרָאֵל
 מִתְעַטְפֵי בְּעַטוּפֵיהוּ, וְלֹא אֶתְחִזִּי מָאֵי קִרְבָּא כְּלָל.
 וְקִרְאֵן מוֹכְחָן בְּשִׁקוּלָא דָּא בְּדָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי הָכִי הוּא. וַתִּנְיָנָן, דְּדָא דִּהְוֹת
 חֲצִיפָא, וְאִמְרַת מוֹאֵב, דְּכִתְיִב, (בראשית יט) וַתִּקְרָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְזַה? אֶלְא גִרְאָה שְׁשִׁקוּלִים הִיוּ. וְשִׁנְיָנוּ,
 כְּשִׁהוּ מִתְקַרְבִּים לְבְנֵי מוֹאֵב, הִיוּ יִשְׂרָאֵל
 גִּרְאִים לְפָנֵיהֶם בְּכָל כְּלֵי קִרְבַּ בְּשָׂרְעוּ
 לְהַתְנַרְוֹת בְּהֶם. וְלְגַבֵּי בְנֵי עַמּוֹן הִיוּ יִשְׂרָאֵל
 מְעַטְפִים בְּעַטוּפֵיהֶם, וְלֹא גִרְאוּ כְּלָל כְּלֵי
 קִרְבַּ. וְהַפְסוּקִים מוֹכִיחִים בְּשִׁקוּל זֶה כּוּזָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי כִּד הוּא. וְשִׁנְיָנוּ, שְׁוֹ
 שְׁהִיתָה חֲצִיפָה וְאִמְרָה מוֹאֵב, שְׁכִתוּב (בראשית

רַבִּי אֶלְעָזָר רָצָה לְרְאוֹת אֶת רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי, וְהִיוּ הוֹלְכִים רַבִּי
 אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי אִתּוּ. הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ, וְהִיוּ
 אֹמְרִים דְּכִרִי תוֹרָה כָּל אוֹתוֹת הַדֶּרֶךְ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַה שְׁכִתוּב (דברים ב) וַיֹּאמֶר
 ה' אֵלַי אֵל תֵּצֵר אֶת מוֹאֵב וְאֵל תִּתְנֶנּוּ בָּם
 מִלְחָמָה וְגו' , (וכתוב (שם) וְקִרְבַּת מוֹל בְּנֵי עַמּוֹן
 וְגו' - דְּכִבֵּר זֶה כְּדְבַר זֶה. מַה הַבְּדֵל בֵּין זֶה

אֶת שְׁמוֹ מוֹאֵב. אֶת־חֲזוֹן יִשְׂרָאֵל חֲצִיפוֹ לְגַבְיֵיהוּ, כְּמָה
 דְּאִיְהִי תוֹת חֲצִיפָא, דְּאִמְרַת מוֹאֵב, מֵאֵב תָּוָה בְּרָא
 דָּא. אֲבָל זְעֵרְתָא, דְּאִמְרַת בֶּן עַמִּי, וְכַסְיַת אֶרְחָא,
 יִשְׂרָאֵל תְּוֹ מְכַסְיִין אֶרְתִּיְהוּ לְגַבְיֵיהוּ, מְעַטְפֵי עֲטוּפָא
 בְּטִלִית, וְאֶת־חֲזוֹן קַמִּיְהוּ כְּאֶחִין מִפֶּשֶׁ. וְהָא אוּקְמוּהָ.

עַד דִּתְוֹ אֲזִיל, אֲדַכְּר רַבִּי אֶלְעָזָר מִתְהוּא יַעֲקֹבָא,
 סָטוּ מֵאֶרְחָא תִּלְת פְּרָסִי, וּמָטוּ לְהֶתֶם. אֶת־אֶרְחוּ
 בְּתֵהוּא בֵּיתָא, עָאלוּ וְאֶשְׁבְּחוּ לְהֵהוּא יַעֲקֹבָא, דִּתְוָה
 יְתִיב, וּמִתְקַנֵּין פְּתוּרָא קַמִּיהָ. בֵּינָן דְּחָמָא לֹזֵן, קָרִיב
 גַּבְיֵיהוּ, אָמַר לִיהָ, עֵילוּ חֲסִידֵי קַדִּישִׁין, עֵילוּ שְׁתִּילִין
 דְּעָלְמָא, אֵינֹן דְּעִילָא וְתֵתָא מְשַׁבְּחִין לֹזֵן. אֵינֹן
 דְּאֶפִּילוּ נוּנֵי יַמָּא רַבָּא, נִפְקִין בְּיַבְשֶׁתָא לְגַבְיֵיהוּ. אֶתָּא
 רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשָׁקִיה בְּרִישִׁיהָ. הָדָר כְּמִלְקַדְמִין,
 וּנְשָׁקִיה בְּפּוּמִיהָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר נְשִׁיקָה קַדְמָאָה

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַתְּאָרְחוּ בְּאוֹתוֹ בֵּית, נִכְנְסוּ וּמֵצְאוּ אֶת אוֹתוֹ
 תֵּינֹק שְׁהִיהָ יוֹשֵׁב, וּמִתְקַנֵּים לְפָנָיו שְׁלַחֲן.
 בֵּינָן שְׂרָאָה אוֹתָם, הַתְּקַרֵּב אֲלֵיהֶם. אָמַר
 לָהֶם, הִכְנְסוּ חֲסִידִים קְדוֹשִׁים, הִכְנְסוּ שְׁתִּילֵי
 הָעוֹלָם, אוֹתָם שְׂמֵשְׁבָחִים אוֹתָם לְמַעַלָּה
 וּלְמַטָּה, אוֹתָם שְׂאֵפְלוּ הַדְּגִים שְׁבִים הַגְּדוֹל
 יוֹצְאִים אֲלֵיהֶם לִיבְשָׁה. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר
 וּנְשָׁקוּ בְּרִישׁוֹ. הָדָר כְּמִקְדָּם וּנְשָׁקוּ בְּפִיו. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, נְשִׁיקָה רֵאשׁוּנָה עַל הַדְּגִים

וְתִקְרָא אֶת שְׁמוֹ מוֹאֵב, נִרְאוּ יִשְׂרָאֵל
 חֲצוּפִים אֲלֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁהִיא הִיְתָה חֲצוּפָה,
 שְׂאִמְרָה מוֹאֵב, מֵאֵב הָיָה בֶן זֶה. אֲבָל
 הַקְּטָנָה שְׂאִמְרָה בֶּן עַמִּי וְכַסְיַת דְּרַכְיָה,
 יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְכַסִּים דְּרַכְיָהֶם אֲלֵיהֶם, מְעַטְפִים
 עֲטוּף הַטִּלִית, וְנִרְאִים לְפָנֵיהֶם כְּאֵחִים מִפֶּשֶׁ,
 וְכַד פְּרֻשָׁה.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, נִזְכַּר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּתֵינֹק
 זֶה. סָטוּ מִהַדְּרֵךְ שְׁלֹש פְּרָסָאוֹת וְהִגִּיעוּ לְשֵׁם.

עַל נוֹנִין דְּשִׁבְקִין מֵיָא, וְאַזְלוּן בְּיַבְשָׁתָא. וְנִשְׁקָה
תְּנִינָא עַל בֵּיעִין דְּנוּנָא, דְּעַבְדוּ אִיבָא טָבָא בְּעֵלְמָא.

אָמַר הַהוּא יַעֲקֹב, בְּרִיחָא דְלְבוּשֵׁיכֹו חֲמִינָא,
דְּעִמּוֹן וּמוֹאֵב מִתְגָּרָן בְּכוּ, חֵיד אֲשֶׁתִּזְבְּתוֹן
מֵמִיחֹו. מָאִי קֶרְבָּא לָא הוּוּ בִּידֵיכֹו. וְאִי לָאו,
לְרַחֲצֵנוּ תַּחֲכוּן, בְּלָא דְחִילוּ. (דף קפ"ח ע"ב) תְּזוּהוּ רַבִּי
אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְא וְחֲבֵרֵיֵיא. אָמַר רַבִּי אַבְא, זַפְּאָה
אַרְחָא דָא, וְזַפְּאָה חוּלְקָנָא דְזַכִּינָא לְמִיחְמֵי דָא,
אַתְקִינוּ פְּתוּרָא בְּמִלְקַדְמִין.

אָמַר, חֲפִימִין קְדִישִׁין. תְּבַעוּ נְהֵמָא דְתַפְנוּקֵי בְּלָא
קֶרְבָּא, (ס"א או נְהֵמָא דְקֶרְבָּא וּפְתוּרָא דְמֵאִי קֶרְבָּא). וּפְתוּרָא
דְּמֵאִי קֶרְבָּא. אוּ נְהֵמָא דְקֶרְבָּא. אוּ תְבַעוֹן לְבָרְכָא
לְמִלְפָּא בְּכָל מָאִי קֶרְבָּא דְהָא פְּתוּרָא לָא אִסְתְּלִיק
בְּלָא קֶרְבָּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרָא רְחִימָא חֲבִיבָא
קְדִישָׁא, חָבִי בְּעֵינֵן, בְּכָל חֵינִי זִינִי קֶרְבָּא אֲשֶׁתִּדְלֵנָא

לשון הקודש

הַדְרָךְ הוּוּ וְאַשְׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְרֹאוֹת אֶת
זֶה. הַתְּקִינוּ שְׁלַחַן בְּמִקְדָּם.
אָמַר, חֲכָמִים קְדוּשִׁים, תִּרְצוּ לְחֵם תַּפְנוּקִים
לְלֹא קֶרֶב (או לְחֵם קֶרֶב וְשִׁלְחוּ שֶׁל כֶּרֶם) וְשְׁלַחַן שֶׁל
כֶּרֶם, אוּ לְחֵם קֶרֶב, אוּ תִרְצוּ לְבָרְךְ
לְמִלְךְ בְּכָל כֶּרֶם, שְׁחֵרֵי הַשְׁלַחַן לֹא
עוֹלָה בְּלִי קֶרֶב? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּן אַהֲוֵב

שְׁעוּבוּ אֶת הַמִּים וְהִלְכוּ לִיבְשָׁה, וְנִשְׁקָה
שְׁנִיָּה עַל בֵּיצֵי הַדָּגִים שְׁעִשׂוּ פְרִי טוֹב בְּעוֹלָם.
אָמַר אוֹתוֹ תִינוּק, בְּרִיחַ לְבוּשְׁכֶם רְאִיתִי
שְׁעִמּוֹן וּמוֹאֵב מִתְגָּרִים בְּכֶם. אִיךְ נִצְלַתֶם
מֵהֶם? כִּלֵּי קֶרֶב לֹא הָיוּ בִידֵיכֶם. וְאִם לֹא,
לְבַטָּחָה תִלְכוּ בְּלִי פַחַד. תְּמָהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אַבְא וְחֲבֵרִים. אָמַר רַבִּי אַבְא, אֲשֶׁרִי

בְּהוֹ, וַיִּדְעִינוּ לְאַגָּחָא בְּחֶרְבָּא, וּבְקִשְׁתָּא, וּבְרוּמָחָא,
וּבְאַבְנֵי דְקִירְטָא. וְאַנְתָּ רַבִּיא, עַד לָא תָמִית, חֵידָּ
מִגִּיחִין קְרָבָא, גּוּבְרִין תְּקִיפִין דְּעֵלְמָא.

תְּדִי הֵהוּא יֵנוּקָא, אָמַר וַדַּאי לָא חֲמִינָא, אֲבָל בְּתִיב
(מלכים א ט) אַל יִתְהַלֵּל חוּגְרָא בְּמִפְתַּח. אֲתִקִּינוּ

פְּתוּרָא בְּנֶהְמָא, וּבְכָל מַה דְּאַצְטְרִיךְ. אָמַר רַבִּי
אַלְעָזָר, בְּמַה חֵדוּ אִית בְּלַבְּאֵי בְּרַבִּיא דָּא, וּבְמַה
חֵדוּשִׁין יִתְחַדְּשׁוּן עַל פְּתוּרָא דָּא, וְעַל דָּא אֲמַרִית,
דִּידְעָנָא דְזַגִּי פְּעִמוּנֵי רוּחָא קַדִּישָׁא, הוּוּ אֲזִלִּין בֵּיתָא.

אָמַר הֵהוּא יֵנוּקָא, מָאן דְּבַעֵי לְנֶהְמָא, עַל פּוּם
חֶרְבָּא יִיבּוּל. תְּדִי רַבִּי אַלְעָזָר, אֶהְדֵּר וְקָרִיב
יֵנוּקָא לְגַבִּיחָא, אָמַר לִיה, בְּגִין דְּשִׁבְחַת גְּרַמָּךְ, אִית
לָךְ לְמִיגַח קְרָבָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַנָּא אֲמַרִית בְּקַדְמִיתָא,
דְּקְרָבָא לִיחֵוֵי בְּתַר אֲכִילָתָא. אֲבָל הַשְׁתָּא, מָאן דְּבַעֵי

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

בְּלַבִּי בְּתִינּוּק זֶה, וּבְמַה חֵדוּשִׁים יִתְחַדְּשׁוּ עַל
שְׁלַחֲוֹן זֶה, וְלָכֵן אֲמַרְתִּי שְׂדֵדְעִיתִי שׁוּגֵי פְּעִמוּנֵי
רוּחַ הַקִּדְּשׁ הֵיוּ הוֹלְכִים בָּהּ.

אָמַר אוֹתוֹ תִינּוּק, מִי שְׂרוּצָה לָחֶם עַל פִּי
הַחֶרֶב – יֹאכַל. שְׂמַח רַבִּי אַלְעָזָר, חֲזוֹר וְקָרִיב
הַתִּינּוּק אֵלָיו, אָמַר לוֹ, מִשׁוּם שְׂשִׁבְחַתְּ
עֲצָמְךָ, אֶתָּה צְרִיךְ לְעֶרְךָ קָרִיב בְּתַחֲלָה, וְאַנִּי
אֲמַרְתִּי בְּתַחֲלָה, שְׂהִקְרִיב יְהִיָּה אַחֲרֵי
הַאֲכִלָּה. אֲבָל כַּעֲתָּה, מִי שְׂרוּצָה סֶלֶת, תּוֹלָה

חֲבִיב קְדוּשָׁה, כִּדְ אֲנִי רוּצִים, בְּכָל הַמִּינִים שֶׁל
הַקְּרִיב הָאֵלֶּה הַשְׂתַּדְּלֵנוּ בְּהֵם, וַיִּוֹדְעִים אֲנִי
לְעֶרְךָ בְּחֶרֶב וּבְקִשְׁתָּא וּבְרוּמָחַ וּבְאַבְנֵי
בְּלִיסְמָרְאוֹת, וְאַתָּה תִינּוּק עוֹד לֹא רְאִיתָ אִיךָ
עוֹרְכִים קָרִיב וְגִבְרִים חֲזָקִים שֶׁל הָעוֹלָם.

שְׂמַח אוֹתוֹ תִינּוּק, אָמַר, וַדַּאי שְׂלֵא רְאִיתִי,
אֲבָל בְּתוּב (מלכים א ט) אַל יִתְהַלֵּל חוּגְרָא
בְּמִפְתַּח. הַתִּקִּינוּ שְׁלַחֲוֹן בְּלָחֶם וּבְכָל מַה
שְׂצָרִיךְ. אָמַר רַבִּי אַלְעָזָר, בְּמַה שְׂמַחָה יֵשׁ

סוֹלְתָא, תוֹלָה (נ"א י"ח) מָאֲנִי קְרָבָא בִּידוּי. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, לָךְ יָאוֹת לְאַחֲזָאָה מְאִינּוֹן מָאֲנִי קְרָבָא דִּילָךְ.

פְּתַח הַהוּא יַעֲזֹבָא וְאָמַר, (במדבר טו) וְהָיָה בְּאַכְלֵכֶם
מִלַּחַם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לִי. קָרָא דָּא
עַל עוֹמֵר הַתְּנוּפָה אֶתְמַר, מָאִי תְנוּפָה, אִי בְגִין דְּאֲנִיף
לִיה בַּהֲנָא לְעִילָא אִיהִי תְנוּפָה. מָאִי אַכְפַּת לָן, אִי
אֲנִיף אִי מְאִיף.

אֶלָּא וְדַאי אֶעֱטְרִיךְ לְאַרְמָא לָהּ לְעִילָא, וְהִינּוּ
תְרוּמָה. וְאָף עַל גַּב דְּדַרְשִׁינָן תְּרִי מִמָּאָה,
וְהָכִי הוּא, אֲבָל תְּנוּפָה מָאִי (ס"א דא) הוּא אַרְמוּתָא.
וְרִזָּא דְחֻכְמָתָא הָכָא. אִי חֲסִידֵי קְדִישִׁין, מְאִירֵי
דְרוּמְחִין, לָא שְׁמִשְׁתּוֹן לְרַבִּי שְׁמַעְיָה חֲסִידָא, דַּאי
לָאוּ תַנְדְּעוֹן תְּנוּפָה מָאִי הִיא. חֲטָה מָאִי הִיא. שְׁעוּרָה
מָאִי הִיא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אֶלָּא וְדַאי צְרִיךְ לְהַרְמִיָּה לְמַעְלָה, וְהִנּוּ
תְרוּמָה. וְאָף עַל גַּב שְׁדַרְשָׁנוּ שְׁנַיִם מִמָּאָה
וְכַךְ זֶה, אֲבָל תְּנוּפָה מְהִי הֶרְמָה (מ)? וְסוּד
חֻכְמָה בָּאֵן. אִי חֲסִידִים קְדוּשִׁים, בְּעֵלֵי
רְמָחִים, לָא שְׁמִשְׁתָּם אֶת רַבִּי שְׁמַעְיָה
הַחֲסִיד, שְׁאֵם לָא תַדְּעוּ מְהִי תְנוּפָה, מְהִי
חֲטָה, מְהִי שְׁעוּרָה.

(כ"א) כְּלֵי הַקְּרָב בְּיָדוּי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָךְ
רְאוּי לְהִרְאוֹת מֵאוֹתָם כְּלֵי הַקְּרָב שְׁלָךְ.
פְּתַח אוֹתוֹ תִּינּוֹק וְאָמַר, (במדבר טו) וְהָיָה
בְּאַכְלֵכֶם מִלַּחַם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה
לָהּ. פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל עוֹמֵר הַתְּנוּפָה.
אִיזוֹ תְנוּפָה? אִם בְּגִלְל שְׁהִינְפָה הַכֶּהֱן
לְמַעְלָה, הִיא תְנוּפָה. מְהִי אַכְפַּת לָנוּ אִם
הִנִּיף אוּ הִנְמִיף?

תְּנוּפָה דְקִאֲמֵרִינָן, הֵינּוּ תַנּוּ פָּה. וְרוּא דִּילִיה (ירמיה)
תְּנוּ כְבוֹד לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם. דְּהָא פָּה (עלֵאָה)
 הֵינּוּ כְבוֹד, דְּבַעֲיָנָן לְמִיּהֵב לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 וְעַל דָּא אֲבַעֲי לָן לְאַרְמָא לְעִילָא, לְאַחֲזָאָה (ס"א דְלִית
 אֵינּוּן יְהִיבִין אֱלָא לְהֵאֵי פָּה) דְּלִיה אָנּוּ יְהִיבִין לְהֵאֵי פָּה. דְּלִית
 שְׁבַתָּא לְמַלְכָּא עֲלָאָה, אֱלָא כַּד יִשְׂרָאֵל מְתַקְנֵי לִיה
 לְהֵאֵי כְבוֹד, וְיַהֲבֵי לִיה לְמַלְכָּא כְבוֹד. וְדָא הוּא תְּנוּ
 פָּה, תְּנוּ כְבוֹד, וְאַרְמָא אִיהוּ וְדָאֵי.

קָרָא דְשָׂרִינָן בֵּיתָה, וְהָיָה בְּאֶכְלֵכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ. וְכִי
לֶחֶם הָאָרֶץ שְׁעוּרָה אִיהוּ, לָאוּ הָכִי. וְאָנּוּ
שְׁעוּרָה מְקַרְבִּינָן, בְּגִין דְּשְׁעוּרָה קְדַמָּאָה לְשָׂאָר נְהֻמָּא
דְּעֲלָמָא. שְׁעוּרָה אִיהוּ (ס"א שְׁעוּר ה"א, דְּהָא אַתָּר) **שְׁעוּרָה**
דְּה"א יְדִיעַ הוּא, בְּשִׁיעוּרָא דְּה"א. (ס"א חֲטָה בְּה"א נְקוּדָה וְכוּ')
 חֲטָה נְקוּדָה בְּאַמְצָעִיתָא, דְּלִית חוּלְקָא לְסַטְרָא אַחֲרָא
 דְּחוּבָא תַּמָּן. (אֱלָא) חֲטָה בְּרַתָּא דְּמַתְחַטָּאָה לְקַמֵּי

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַפְּסוּק שֶׁהִתְחַלְנוּ – וְהָיָה בְּאֶכְלֵכֶם מִלֶּחֶם
הָאָרֶץ. וְכִי לֶחֶם הָאָרֶץ הוּא שְׁעוּרָה? לֹא כִּי.
 וְאָנּוּ מְקַרְבִּימֵי שְׁעוּרָה מְשׁוּם שְׁשִׁיעוּרָה
 קְדַמָּא לְשָׂאָר הַלֶּחֶם שְׁבַעוּלָם. שְׁעוּרָה הוּא
 (שְׁעוּר ה"א, שְׁחָרֵי מְקוּם) שְׁעוּרָה שֶׁל ה"א יְדִיעַ הוּא
 בְּשִׁיעוּר שֶׁל ה"א. (חֲטָה בְּה"א נְקוּדָה וְכוּ') חֲטָה נְקוּדָה
 בְּאַמְצָע, שְׂאִין חֶלֶק לְצַד הָאֲחֵר שְׁחַטָּא שָׁם.
 (אֱלָא) חֲטָה בַּת שְׁמַתְחַטָּאָת לְפָנֵי אֲבִיהָ

תְּנוּפָה שְׂאֲמֵרֵנוּ, הֵינּוּ תַנּוּ פָּה. וְסוּד שְׁלוֹ
 – (ירמיה יג) תְּנוּ כְבוֹד לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם. שְׁחָרֵי פָּה
 הֵינּוּ כְבוֹד שְׂרוּצִים לְתַת לְקוּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְלָכֵן צְרִיכִים לְהָרִים לְמַעְלָה, לְהִרְאוֹת (שְׂאִיִּם)
 נוֹתְנִים אֱלָא לְפַה הַזֶּה) שְׂאֲנֵנוּ נוֹתְנִים שְׁלוֹ לְפַה הַזֶּה.
 שְׂאִין שְׁבַת לְמַלְךְ הַעֲלִיּוֹן אֱלָא בְּשִׁישְׂרָאֵל
 מְתַקְנִים לוֹ לְכַבּוֹד הַזֶּה וְנוֹתְנִים כְּבוֹד לְמַלְךְ.
 וְזֵהוּ תְּנוּ פָּה, תְּנוּ כְבוֹד, וְהִרְמָה הוּא בּוֹדָאֵי.

אֲבוֹהָ, וְעֶבֶד לָהּ רְעוּתָא, וּמִה חֲטָה. כִּלְלָא דְעֶשְׂרִין
וּתְרִין אֲתוּוֹן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִפֵּי עַל גַּב דִּיהוּה לָן לְמִשְׁמַע.
הָכָא אִית לָן לְמִימַר, וּלְדַרְכָּא קִשְׁתָּא. אָמַר
הֵהוּא יַנּוּקָא, הָא מִגְנָא לְקַבֵּל גִּירָא. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, וַדָּאי חֲטָה הָכִי קַרִינָן לָהּ. אֲבָל תְּמִינָן
בְּשַׁבָּטִים כְּלָהוּ דְלִית בְּהוּ ח"ט, וּבָה אִית ח"ט,
וְקַרִינָן חֲטָה. אָמַר הֵהוּא יַנּוּקָא, וַדָּאי הָכִי הוּא,
דְּהָא ח"ט שְׂרִיָא סְמוּךְ לָהּ. בְּהוּ בְּשַׁבָּטִין, לָא הוּוּ
אֲתוּוֹן אֵלִין, דְּקָא אָתוּ מִסְטָרָא דְקַדוּשָׁה דְלַעִילָא,
אֲבָל לְגַבָּה שְׂרִיָא.

וְאִי בְּעִית לְאַפְקָא חֲרָבָא, וְתִימָא אִמְאִי נִקְטַת אֲתוּוֹן
אֵלִין הֵהוּא בְּרִתָּא, אֶלָּא אִי תַנְדַּע חוּבָא דְאָדָם
הֲרֵאשׁוֹן, דְּאָמְרוּ חֲטָ"ה הוּהּ, תַנְדַּע הָא. וְאֵילָנָא דָּא

לשון הקודש

ח"ט, וקוראים חטה. אמר אותו תינוק, ודאי
כך זה, שהרי ח"ט חונה סמוך לה. בשבבטים
אין האותיות האלו, שהרי באו מצד קדשה
העליונה, אבל אליה יש.

ואם תרצה להוציא חרב ותאמר למה נקטה
אותיות אלו הבת הו, אלא אם תדע חטא
אדם הראשון שאמרו חטה היתה, תדע זה.

ועושה רצונה. ומה חטה? כלל עשרים
ושנים אותיות.

אמר רבי אלעזר, אף על גב שהיה לנו
לשמע, באן יש לנו לומר ולדרך קשת. אמר
אותו תינוק, הרי מגן מול החץ. אמר רבי
אלעזר, ודאי חטה כך קוראים לה. אבל
ראינו שבשבבטים כלם אין ח"ט, ובה יש

כִּד נִצָּח, כִּלְא סְטָרָא דְטוֹב, נְקִיט לְכָל סְטָרָא אַחְרָא,
וּכְפִיָּא לִיה.

חֲבַרְיָא קְדַמָּאי פְּרִישׁוּ מְלָה דָּא, וְשָׂרוּ לָהּ מִרְחִיק,
חֲטָה סְתָם. אָתוּ בַתְרָאי וְאָמְרוּ, חֲטָה
מִמֶּשׁ. אָתָּא יִשְׁעִיה וּפְרִישׁ לָהּ, דְכַתִּיב, (ישעיה נד)
וּמִמַּחֲתָהּ כִּי לֹא תִקְרַב אֵלֶיהָ, וְעַל כֵּן נִקְוְדָה
בְּאִמְצָעֵיתָא, דְּלֹא יְהִי חֲטָאָה, דְּאֵלוּ נִקְוְדָה לֹא הָיוּ,
חֲטָאָה לְהוּי. וְחִלּוּפָא בֵּין ט' לַת', תְּבִירוּ לְסְטָרָא
אַחְרָא, בְּרִירוּ (ס"א דילָה) דְּמִילָה.

אַתּוּן חֲבַרְיָא, דְּלֹא שְׂמַשְׁתּוּן לְרַבִּי (דף קפ"ח ע"א) שְׂמַעֲיָה
חֲסִידָא, אָמְרוּן דְּבַחַמְשַׁת זִינֵי דָּגוּן, לֹא אִית
חוּלְקָא לְסְטָר אַחְרָא. וְלֹא הָכִי, דְּהָא כָּל מַה
דְּאַתְבְּלִי בְּאַרְעָא, לְסְטָר אַחְרָא אִית בֵּיה חוּלְקָא.
וּמֵאן חוּלְקָא אִית לִיה. מוּזַן דְּתַדְפְּנוּ רוּחַ, דְּכַתִּיב,
(תהלים א) לֹא כֵן הִרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמוּזַן אֲשֶׁר תַּדְפְּנוּ

לשון הקודש

בין ט' לַת' שְׂבָרוּ אֶת הַצַּד הָאַחַר, בְּרוּר (שְׁלַח)
שֶׁל הַדְּבָר.

אַתֶּם הַחֲבֵרִים, שְׂלֹא שְׂמַשְׁתֶּם אֶת רַבִּי
שְׂמַעֲיָה הַחֲסִיד, אוֹמְרִים שְׂבַחַמְשַׁת מִינֵי דָּגוּן
אֵין חֶלֶק לַצַּד הָאַחַר. וְלֹא כִּד, שְׂחַרֵי כָּל מַה
שׁוֹנְבְּלָה בְּאַרְצָן יֵשׁ בּוֹ חֶלֶק לַצַּד הָאַחַר, וּמַהוּ
חֶלְקוֹ? מוּזַן שְׂתַדְפְּנוּ רוּחַ, שְׂכַתוּב (תהלים א) לֹא
כֵן הִרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמוּזַן אֲשֶׁר תַּדְפְּנוּ רוּחַ,

וְעַז זֶה בְּשִׁנְצָח, הַכֵּל צַד הַטוֹב נִקְט לְכָל הַצַּד
הָאַחַר, וְכוּפָף אוֹתוֹ.

הַחֲבֵרִים הָרֵאשׁוֹנִים פְּרִישׁוּ דְבַר זֶה וְשָׂמוּ
אוֹתָהּ מִרְחִיק, חֲטָה סְתָם. בָּאוּ אַחֲרוֹנִים
וְאָמְרוּ חֲטָה מִמֶּשׁ. בָּא יִשְׁעִיה וּפְרִישָׁה,
שְׂכַתוּב (ישעיה נד) וּמִמַּחֲתָהּ כִּי לֹא תִקְרַב אֵלֶיהָ.
וְלָכֵן נִקְוְדָה בְּאִמְצָעֵי, שְׂלֹא תִהְיֶה חֲטָאָה.
שְׂאֵלוּ לֹא הִיְתָה נִקְוְדָה, תִּהְיֶה חֲטָאָה. וְחִלּוּף

רוּחַ. וְדָא הוּא רוּחָא דְקְדוּשָׁא, וּבְתִיב (תהלים קג) כִּי רוּחַ
עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְגו'. בְּגִין דְרוּחַ קְדָשָׁא מְפִיר לִיה
בְּכָל סְטָרִין דְעֵלְמָא, דְלֹא יִשְׁתַּכַּח. דָּא בְנוּקְבָא.
דְכוּרָא מְאִי הוּא. תְּבִין.

וּמוּזָן וְתְבִין כְּתָדָא אֲזִלִין, וְעַל דָּא פְטוּר מִמַּעֲשֵׁר.
דְלִית בְּהוּ חוּלְקָא בְקְדוּשָׁתָהּ. ה', דְגִין בְּנִקְיוֹ
(דְדָגִין) בְּלֹא תְבִין וּמוּזָן. ח"ט דְכַר וְנוּקְבָא, מוּזָן וְתְבִין.
ה: בְּנִקְיוֹ דְדָגִין. וְעַל דָּא שְׁלִימוֹ דְאֵילָנָא חֲטָה אִיהוּ
וְאֵילָנָא דְחֲטָא בֵיה אָדָם תְּרַאשׁוֹן חֲטָה תָּוָה. דְכִלָּא
אִיהוּ בְרִזָּא, וּבְמַלְתָּה דְחֲטָה. (ס"א בְקְדוּשָׁתָהּ ה' נִקְיוֹ דְדָגִין בְּלֹא תְבִין וּמוּזָן
וְעַל דָּא שְׁלִימוֹ דְאֵילָנָא חֲטָה אִיהוּ וּכְלָא אִיהוּ בְרִזָּא דְחֲטָה) תָּוָה רַבִּי אֶלְעָזָר,
וְתוֹוְהוּ חֲבַרְיָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאִי הָכִי הוּא.

אָמַר הַהוּא יְנוּקָא, הָכִי הוּא וְדָאִי, קָרָא דְשָׂרִינָן
בֵּיה, דְהָא שְׁעוּרָה אַקְדִים לְמִיתִי לְעֵלְמָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁלֵמוֹת הַעֵץ הוּא חֲטָה, וְהַעֵץ שְׁחָטָא בּוֹ
אָדָם תְּרַאשׁוֹן הָיָה חֲטָה, שְׁחָפַל הוּא בְּסוּד,
וּבְדַבְרַת חֲטָה. (בְקְדוּשָׁתָהּ ה' נִקְיוֹן דְדָגִין כְּלִי תְבִין וּמוּזָן, וְעַל זֶה
שְׁלֵמוֹת הַאֵילָן הוּא חֲטָה, וְהַכֵּל הוּא בְּסוּד הַחֲטָה) תְּמַלְתָּה רַבִּי
אֶלְעָזָר וְתַמְהוּ הַחֲבָרִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
וְדָאִי כִּדּוּחָהּ.

אָמַר אוֹתוֹ תִינּוּק, כִּדּוּחָהּ זֶה בּוֹדָאִי הַפְּסוּק
שְׁהֵינּוּ שְׂרוּיִים בּוֹ, שְׁהֵרִי שְׁעוּרָה קְדָמָה לְבָא

וְזוּהִי רוּחַ שֶׁל קְדוּשָׁה. וּבְתוֹב (ap se) כִּי רוּחַ
עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְגו'. מִשׁוּם שְׂרוּחַ הַקְּדוּשׁ
מְפִירָתוֹ בְּכָל צַדֵּי הָעוֹלָם שְׁלֹא יִמְצֵא. זֶה
בְּנִקְבָּה. הַזְכָּר מַהוּ? תְּבִין.

וּמוּזָן וְתְבִין הוּלְכִים כְּאַחַד, וְלָבִין פְּטוּר
מִמַּעֲשֵׁר, שְׂאִין בּוֹ חֵלֶק בְּקְדוּשָׁתָהּ. ה' - דְגִין
בְּנִקְיוֹן (שֶׁל דָּגִין) בְּלִי תְבִין וּמוּזָן. ח"ט - זְכָר
וּנְקֵבָה, מוּזָן וְתְבִין. ה' בְּנִקְיוֹן דְדָגִין. וְלָבִין